

Деліні М.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління,
інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова

ІНДЕКСНИЙ МЕТОД В ОЦІНЦІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА: МІЖНАРОДНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

У статті проаналізовано світові індекси, які використовуються для оцінки рівня соціальної відповідальності компаній. Представлено аналітичну таблицю з розглядом основних характеристик фондових та нефондових індексів та рейтингів. Охарактеризовано групу індексів Доу-Джонса зі сталого розвитку, а також Domini Social Index, FTSE4 Good, Large Cap Social Index, Corporate Philanthropy Index, Social Index by Danish Ministry of Social Affairs, Environmental Sustainability Index, Accountability Rating, Corporate Responsibility Index. Розглянуто порядок розрахунку Індексу прозорості, який розраховується в Україні Центром «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності». Представлено офіційні результати його розрахунку за останні два роки. Зазначено напрями, за якими індексний метод може бути використаний під час оцінки соціально-економічної відповідальності підприємництва.

Ключові слова: соціальна відповідальність бізнесу, соціально-економічна відповідальність підприємництва, фондові індекси, нефондові індекси, Індекс Доу-Джонса зі сталого розвитку, Індекс прозорості.

В статье проанализированы мировые индексы, которые используются для оценки уровня социальной ответственности компаний. Представлена аналитическая таблица с рассмотрением основных характеристик фондовых и нефондовых индексов и рейтингов. Охарактеризована группа индексов Доу-Джонса по устойчивому развитию, а также Domini Social Index, FTSE4 Good, Large Cap Social Index, Corporate Philanthropy Index, Social Index by Danish Ministry of Social Affairs, Environmental Sustainability Index, Accountability Rating, Corporate Responsibility Index. Рассмотрен порядок расчета Индекса прозрачности, который рассчитывается в Украине Центром «Развитие корпоративной социальной ответственности». Представлены официальные результаты его расчета за последние два года. Указаны направления, по которым индексный метод может быть использован при оценке социально-экономической ответственности предпринимательства.

Ключевые слова: социальная ответственность бизнеса, социально-экономическая ответственность предпринимательства, фондовые индексы, нефондовые индексы, Индекс Доу-Джонса по устойчивому развитию, Индекс прозрачности.

Постановка проблеми. Для оцінки соціальної відповідальності бізнесу (КСВ) та соціально-економічної відповідальності підприємництва (СЕВП) як її складника використовуються різні методики: якісні, кількісні, рейтингові. Останні складаються на основі індексів, що розраховуються за різними напрямками та показниками й охоплюють різні сфери застосування. Саме дослідженню цих індексів і присвячено цю наукову статтю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Предметом свого наукового дослідження індексні методики зробили О.А. Буян, В.А. Євтушенко, М.І. Сухотеріна, В.М. Шаповал, а також дослідники Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності». Ними досліджуються порядок розрахунку світових індексів та рейтингів, а також Центр розраховує власний

Індекс прозорості в Україні, який стає одним з основних для аналізу результатів діяльності підприємств у сфері КСВ. Саме роботи вищезначених авторів і лягли в основу цього наукового дослідження.

Мета статті полягає в аналізі світових та українських індексів, які використовуються для оцінки КСВ, для визначення можливості їх застосування під час оцінки СЕВП.

Виклад основного матеріалу дослідження Індексний метод оцінювання КСВ досить поширений у міжнародній практиці [1, с. 55]. Сьогодні у світовому бізнес-середовищі існує практика формування рейтингів соціально відповідальних компаній на основі фондових та нефондових індексів, визначення яких свідчить про рівень соціальної відповідальності компаній у межах певної оціночної шкали [2, с. 161].

Спеціалізовані індекси, за допомогою яких визначають рівень соціальної відповідальності тієї чи іншої компанії, можна поділити на:

– фондові індекси (DSI 400 (Domini Social Index 400), DJSI (Dow Jones Sustainability Index), FTSE4Good та інші);

– нефондові індекси та рейтинги (Accountability Rating; Business in the Community's Corporate Responsibility Index; Social Index Датського міністерства соціальної політики та інші) [3].

У таблиці представимо основні їхні характеристики.

У таблиці ми бачимо, що індексів досить багато, але найбільш численно представленим є індекс Доу-Джонса. Одним із найважливіших міжнародних показників оцінки КСВ є світовий фондовий індекс сталого розвитку Доу-Джонса. Індекс Доу-Джонса (DJI) є «найстарішим» серед існуючих американських ринкових індексів. Він був створений редактором газети The Wall Street Journal і засновником компанії Dow Jones & Company Чарльзом Доу для відстеження розвитку американських фондових ринків. Вперше індекс був опублікований у 1884 році і розраховувався за акціями

Таблиця 1

Характеристика індексів для оцінки КСВ

Назва індексу	Об'єкти оцінки	Основна характеристика та недоліки
Фондові індекси		
Індекс Доу-Джонса зі сталого розвитку (Dow Jones Sustainability Indexes – DJSI).		Був запроваджений в умовах переходу до сталого розвитку і поширення соціальної відповідальності підприємництва 8 вересня 1999 року за ініціативи бізнес-співтовариства. Оцінює організаційну структуру управління; інтелектуальну здатність до інновацій; активність компанії в соціальній сфері; заходи, спрямовані на захист навколишнього середовища. Серед недоліків можна назвати такі: не може бути застосований до усіх підприємств; не враховує усіх стейкхолдерів.
Dow Jones Sustainability World Indexes: – Dow Jones Sustainability World Index (світовий композитний індекс); – Dow Jones Sustainability World Index ex Alcohol (спеціалізований індекс, який виключає алкогольні компанії); – Dow Jones Sustainability World Index ex Tobacco (спеціалізований індекс, який виключає тютюнові компанії); – Dow Jones Sustainability World Index ex Gambling (спеціалізований індекс, який виключає компанії, зайняті гральним бізнесом); – Dow Jones Sustainability World Index ex Armaments & Firearms (спеціалізований індекс, який виключає виробників зброї); – Dow Jones Sustainability World Index ex Alcohol, Tobacco, Gambling, Armaments & Firearms (спеціалізований індекс, який виключає виробників алкоголю, тютюнових виробів, зброї та представників грального бізнесу).	10% кращих із погляду сталості й корпоративної відповідальності компаній із найбільших 2500 компаній, які входять до складу Dow Jones Global Index.	Група індексів Dow Jones Sustainability World Indexes (DJSI World) інтегрується з індексами Dow Jones Global Index, що зумовлює використання єдиної методології розрахунку, перегляду та публікації. Розрахункова база індексів DJSI World складається з понад 300 компаній, які представляють 10% найкращих із погляду корпоративної відповідальності і сталості компаній за 64 промисловими групами із 33 країн світу, охоплених глобальними індексами DJ.

(Продовження таблиці 1)

<p>Європейські Dow Jones STOXX Sustainability Indexes: – Dow Jones STOXX Sustainability Index (компонитний загальноєвропейський індекс); – Dow Jones EURO STOXX Sustainability Index (компонитний індекс для країн Євросоюзу); – Dow Jones STOXX Sustainability Index ex Alcohol, Tobacco, Gambling, Armaments & Firearms (спеціалізований загальноєвропейський індекс, який виключає виробників алкоголю, тютюнових виробів, зброї та представників грального бізнесу); – Dow Jones EURO STOXX Sustainability Index ex Alcohol, Tobacco, Gambling, Armaments & Firearms (спеціалізований індекс для країн Євросоюзу, який виключає виробників алкоголю, тютюнових виробів, зброї та представників грального бізнесу).</p>	<p>Кращі 20% компаній, які входять до складу Dow Jones STOXX 600 Indexes.</p>	<p>Запроваджений 15 жовтня 2001 року. За методологією та розрахунками аналогічний світовому. Індeksi групи Dow Jones STOXX Sustainability Indexes інтегруються з індексами Dow Jones STOXX.</p>
<p>Domini Social Index (DSI 400).</p>	<p>Оцінює соціальні, екологічні й управлінські показники найбільших за капіталізацією компаній.</p>	<p>Оцінка на основі рейтингу KLD за 9 факторами, що характеризуються за принципом «сильних та слабких позицій». Недоліки: не може бути застосована до всіх підприємств; не враховує усіх стейкхолдерів.</p>
<p>FTSE4 Good.</p>	<p>Фінансові, соціальні й екологічні показники підприємств, що не належать до «заборонених галузей».</p>	<p>Недоліки: не може бути застосована до всіх підприємств; не враховує усіх стейкхолдерів.</p>
<p>Large Cap Social Index (LCSI).</p>	<p>До уваги беруться соціальні й екологічні критерії діяльності підприємств.</p>	<p>Недоліки: не може бути застосована до всіх підприємств; не враховує усіх стейкхолдерів.</p>
Нефондові індекси		
<p>Corporate Philanthropy Index (CPI).</p>		<p>Базується на оцінці діяльності компанії різними групами заінтересованих осіб. Оцінює переважно з позицій добродійності. Недоліки: не враховуються екологічні, економічні результати діяльності підприємства.</p>
<p>Social Index by Danish Ministry of Social Affairs (SI).</p>		<p>Визначає для внутрішніх та зовнішніх осіб рейтингові компанії з пріоритетом кадрової політики, рівня здійснення соціальних програм та подолання дискримінації на робочому місці. Недоліки: не враховуються екологічні, економічні результати діяльності підприємства.</p>

(Продовження таблиці 1)

Environmental Sustainability Index (ESI).	Індекс екологічної стійкості, який за 21 критерієм визначає екологічну стійкість підприємства в частині збереження природних ресурсів, динаміки рівня забруднення навколишнього середовища, екологічну політику управління.	Недоліки: не враховуються економічні результати діяльності підприємства.
Accountability Rating.		Методологія розроблена з урахуванням вимог стандартів підготовки соціальних звітів AA1000 та GRI. Особливістю цієї методики є можливість оцінки нефінансової діяльності підприємств на всіх етапах її розроблення та впровадження. Невід'ємним складником цього рейтингу, як і покладеного в його основу стандарту звітування AA1000, є налагодження активної співпраці із зацікавленими сторонами, рахування їх поглядів під час розроблення нефінансової діяльності.
Corporate Responsibility Index.		Методика визначення схожа на методику визначення Accountability Rating. Це стосується основних напрямів діяльності підприємства, які оцінюються під час його розрахунку та охоплюють розроблення й інтеграцію стратегії КСВ у діяльність програм. Водночас не передбачає поділу діяльності підприємства на фінансову та нефінансову, що, у свою чергу, дає змогу уникнути проблеми ідентифікації джерел виникнення та наслідків впливу КСВ у діяльності підприємства.

Джерело: складено на основі [2, с. 165; 3; 4, с. 162–163]

11 залізничних компаній [3]. Розраховується за великою кількістю параметрів шляхом заповнення підприємствами спеціальних щорічних анкет. Отримані дані перевіряються спеціально уповноваженим аудитором – сьогодні це авторитетне консалтингове підприємство Pricewaterhouse Coopers. Близько 60% параметрів є однаковими для всіх підприємств незалежно від їх галузевої спрямованості, решта – диференційовані відповідно до секторів економіки. Методика охоплює лише деякі аспекти роботи підприємства [4, с. 162].

Під час вибору компаній для включення в індекси сталості Dow Jones використовується принцип визначення кращих у своїй галузі компаній (best-in-class approach). Індекси DJSI виключають компанії, які отримують прибуток від виробництва алкоголю, тютюнових виробів, зброї, а також компанії, зайняті гральним бізнесом. Також

в усіх індексах DJSI відсутні компанії, які отримують понад 50% доходів від реалізації зброї.

Індекси розраховуються за великою кількістю показників. Обов'язково оцінюється діюча в компанії політика відносин із працівниками (забезпечення умов для всебічного розвитку працівників, дотримання принципів недискримінації та рівних можливостей), громадським співтовариством (система реалізації та оцінки ефективності благодійних програм, практика підготовки соціальних звітів); система охорони навколишнього середовища (характеристика системи екоменеджменту); система корпоративного управління (система ризик-менеджменту, внутрішній кодекс). Після перевірки аудитором Pricewaterhouse Coopers розраховані і перевірені показники групуються за такими трьома напрямками, як економіка компанії, екологічна і соціальна діяльність [3, с. 228–233].

Отже, для оцінки соціально-економічної діяльності підприємств корисними можуть бути такі індекси:

– фондові (Доу-Джонса, Domini Social Index, FTSE4 Good);

– нефондові (Corporate Philanthropy Index, Corporate Responsibility Index).

Вони оцінюють компанії за напрямками, які стосуються саме соціально-економічної діяльності підприємств. Інші спрямовані на оцінку екологічного складника КСВ.

Звернемося до українських реалій. У 2011–2012 рр. Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» почав визначати Індекс прозорості та підзвітності (базується на методології компанії Beyond Business (Ізраїль) компаній України щодо впровадження технологій КСВ та інформування громадськості, в тому числі основних стейкхолдерів компанії, про політику і практики у сфері КСВ. Головна відмінна ознака цього Індeksu – в тому, що об'єктом оцінки є веб-сайт компанії, і перевірити достовірність його результатів може будь-який користувач інтернету. Веб-сайти компаній оцінюються за 4 основними критеріями, такими як звітність (наявність нефінансового звіту, підготовленого за стандартом Глобальної ініціативи зі звітності, Глобального договору ООН або іншими стандартами, наявність звіту про екологічну та соціальну діяльність тощо) – 40% від загального результату; зміст (рівень розкриття інформації за основними сферами КСВ) – 35% від загального результату; навігація (зручність користування сайтом) – 10% від загальної інформації; доступність (мова, контактна інформація) – 15% від загального результату. «Сьогодні Індекс є єдиним інструментом моніторингу розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні з 2011 року, що щорічно робить моніторинг ставлення до КСВ 100 найбільших компаній України. Це допомагає бачити сильні та слабкі сторони розвитку КСВ в Україні, а також те, на що потрібно звернути увагу. Неочікуваним для нас результатом стало те, що національні та міжнародні компанії мають однаковий рівень розкриття інформації з КСВ на своїх веб-сайтах», – говорить Марина Саприкіна, керівник Центру «Розвиток КСВ» [1, с. 55; 5]

Так, у 2015 році об'єктом оцінки стали компанії, які увійшли до Рейтингу Forbes ТОП-200 найбільших компаній України (оцінювався не тільки обсяг виторгу, а й фінансові результати компанії, розмір активів та їх поточна вартість. Компанії, які на понад 50% належать державі, не оцінювалися). Всього в оцінюванні взяли участь перші 100 компаній рейтингу, що представляли 18 секторів економіки. Крім того, були оцінені також сайти компаній – лідерів Індeksu прозо-

рості 2014 р., які не увійшли до рейтингу («СКМ» та «Дніпроспецсталь»). Оцінювалися сайти українських компаній або їх сторінки на сайтах міжнародних компаній. Слід зазначити, що 16 компаній з ТОП-100 компаній не мають сайтів.

Позиція компанії в Індексі щодо інших компаній є сумою балів (які потім виражаються у відсотках), отриманих кожною компанією відповідно до перерахованих критеріїв.

Основні висновки Індeksu прозорості – 2015 такі:

1. Середній Індекс прозорості ТОП-100 українських компаній становить 21,5% (у 2014 – 17,1%).

2. ТОП-10 компаній-лідерів Індeksu: «Арселор Міттал Кривий Ріг», «Оболонь», «ДТЕК», «Метінвест», ГК «Фокстрот» (вперше), «Кернел Трейд» (вперше), «СКМ», Концерн «Галнафтогаз», «Дніпроспецсталь», «Nestle Україна» (вперше).

3. Значно покращили свій рівень прозорості такі компанії, як «Кернел Трейд», «Нестле Україна» та «Porsche Україна».

4. Кількість нефінансових звітів зросла з 14 (у 2014 р.) до 17 (у 2015 р.).

5. У 2015 році (проти минулих років) більша частка компаній виокремили суттєві питання КСВ своєї компанії.

6. Компанії здебільшого надають інформацію про КСВ у сфері трудових відносин та екології, бізнес-профіль організацій та власну продукцію; мало інформації – з питань антикорупції, управління КСВ та діалогу зі стейкхолдерами.

7. Найбільший рівень розкриття інформації – у компаній секторів «Металургія», «Телеком» та «Фінанси»; найменший – у компаній секторів «Нафта і газ» та «Тютюн».

8. Чисельність компаній, які досягли «достатнього» рівня відкритості (50%), зросла з 8 (2014 р.) до 15 (2015 р.) [6].

У травні 2017 р. Центр «Розвиток КСВ» презентував шостий Індекс прозорості і КСВ найбільших компаній в Україні. Результати цього Індeksu у 2016 р. такі:

1. Середній рівень розкриття інформації українськими компаніями на власних сайтах у 2016 р. становить 19,3%. Середній рівень розкриття інформації топ-10 компаній становить 56,5%.

2. Чисельність компаній, які досягли результату в 50% відкритості, є незначною – 6 зі 100.

3. Лідерами Індeksu стали «Арселор Міттал Кривий Ріг» і «ДТЕК» (71 бал), «СКМ» (68 балів), Концерн «Галнафтогаз» (59 балів), «Нафтогаз» і «Кернел» (50 балів), «МХП» (48 балів), «Метінвест» (47 балів), ТОВ «САВ-Дістрибьюшн» («Фокстрот», 43 бали) і НАЕК «Енергоатом» (42 бали). Це означає, що вперше серед лідерів Індeksu з'явилися дві державні компанії.

4. Як правило, компанії на своїх сайтах надають інформацію про КСВ у сфері трудових від-

носин, розвитку та підтримки громад, охорони довкілля та у бізнес-профілі організацій. Пріоритети у висвітленні питань КСВ залишаються практично незмінними з 2011 року.

5. Як і в попередні роки, компанії здебільшого не надають даних щодо результатів впровадження політики КСВ. На деяких сайтах такі дані не оновлюються протягом останніх 2–3 років, новішу інформацію можна знайти тільки у соціальних звітах або новинах.

6. Секторальний аналіз продемонстрував, що найвищий рівень розкриття інформації з КСВ можемо спостерігати на веб-сайтах компаній секторів «ІТ/Телеком», «Енергетика», «АПК» та «Гірничо-металургійний». Вони мають вищий за середній рівень розкриття інформації. Найнижчі показники розкриття – у компанії сектору «Хімпром».

7. Чисельність компаній, які розмістили на сайтах свої КСВ-звіти, порівняно з минулими роками зменшилася. Це можна пояснити тим, що частина компаній, які готують звіти, не увійшла до топ-100 найбільших компаній.

8. Половина КСВ-звітів за 2015 рік підготовлена відповідно до GRI 4.0 («Арселор Міттал Кривий Ріг» (основний), «ДТЕК» (G4 розширений), «Кернел» (основний)) або з елементами GRI 4.0 (Концерн «Галнафтогаз» та інші). Слід зазначити, що частина компаній чітко не дотримується стандартів звітності за GRI 4.0 – відсутні від 2 до 10 показників, які повинні бути у звіті. Така ситуація, на нашу думку, досить небезпечна, оскільки вводить в оману громадську думку [5].

Отже, ми бачимо, що ситуація в Україні щодо реалізації КСВ на підприємствах істотно не змінилася. До лідерів входять «Арселор Міттал», «ДТЕК», «СКМ», «Метінвест», «Кернел» (другий рік поспіль) та інші. Індекс оцінює висвітлення підприємствами своєї КСВ завдяки нефінан-

совій звітності та сайтам компаній. Зміни компаній в рейтингу 2016 року пов'язані з тим, що деякі компанії не ввійшли до лідерів, які оцінюються Центром. Взагалі можна сказати, що український Індекс прозорості може бути використаний для оцінки СЕВП, оскільки спрямований на оцінку діяльності компаній у сфері КСВ, і напрями СЕВП можуть бути виокремлені під час урахування цього рейтингу.

Висновки з проведеного дослідження. Вищенаведене дає нам можливість дійти висновків щодо індексного методу оцінювання КСВ та напрямів його застосування під час оцінки СЕВП. У світі існує низка індексів, за якими будуються рейтинги, їх можна поділити на фондові та нефондові, але не всі з них можуть бути використані під час аналізу СЕВП, тому що деякі з них мають суто екологічний аспект, не торкаючись інших. Індеси, які є корисними для оцінки СЕВП, – це Індекс Доу-Джонса, Domini Social Index, FTSE4 Good, Corporate Philanthropy Index, Corporate Responsibility Index.

В Україні також розроблений Індекс прозорості, який складається з 2011 року і який оцінює діяльність підприємств не тільки за результатами КСВ, але й за тим, як воно висвітлено. У цього Індeksu є низка недоліків: по-перше, він оцінює ті підприємства, які ввійшли до рейтингу Forbes Top-200, а по-друге, він більше орієнтований саме на аналіз сайтів, тоді як не всі компанії висвітлюють свої останні події у цій сфері. Хоча цей підхід і наближається до сучасних. Цей Індекс може бути застосований також для оцінки СЕВП, оскільки побудований на соціальній звітності, що є інструментом соціально-економічної відповідальності підприємництва. Також він враховує фінансові показники діяльності компанії, що є важливим елементом економічної основи соціальної відповідальності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Євтушенко В.А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В.А. Євтушенко. – Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. – № 46 (1019). – С. 53–63.
2. Сухотеріна М.І. Механізм соціальної відповідальності у стратегії корпоративного управління машинобудівного підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Сухотеріна Марія Ігорівна ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Одеса, 2015. – 254 с.
3. Шаповал В.М. Соціальна відповідальність у системі підприємницької діяльності : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / Шаповал Валентина Михайлівна. – Дніпропетровськ, 2012. – 455 с.
4. Буян О.А. Підходи до оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності підприємств в Україні / О.А. Буян // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». – 2012. – Випуск 6 (2). – С. 159–165.
5. Презентовано шостий індекс прозорості і КСВ українських компаній. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://csr-ukraine.org/article/transparency-index-2016-2/>.
6. Презентовано Індекс прозорості українських компаній – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://csr-ukraine.org/article/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0/>.

Dielini M.M.

INDEX METHOD FOR ASSESSING THE SOCIO-ECONOMIC RESPONSIBILITY OF ENTREPRENEURSHIP: INTERNATIONAL AND UKRAINIAN EXPERIENCE

To assess the social responsibility of business (CSR) and socio-economic responsibility of entrepreneurship (SERE) as its component, different methods are used: qualitative, quantitative, rating. The latter are compiled on the basis of indices that are calculated in different areas and indicators and cover different fields of application.

The index method for estimating CSR is quite common in international practice. Today, in the world business environment, there is a practice of ranking socially responsible companies based on the fund and non-fund indexes, which determine the level of social responsibility of companies within a certain scale of assessment.

Specialized indexes, which determine the level of social responsibility of a company, can be divided into:

– stock indices (DSI 400 (Domini Social Index 400), DJSI (Dow Jones Sustainability Index), FTSE4Good, and others);

– non-fund indexes and ratings (Accountability Rating; Business in the Community's Corporate Responsibility Index; Social Index of the Danish Ministry of Social Policy; and others).

There are a number of indexes in the world that build ratings, they can be divided into stock and non-funded, but not all of them can be used in the analysis of the SERE, because some of them have a purely environmental aspect, without connection with others. The indices that are useful for assessing the CSR are Dow Jones Index, Domini Social Index, FTSE4 Good, Corporate Philanthropy Index, Corporate Responsibility Index.

Ukraine has also developed the Transparency Index, 2011, which assesses the activities of enterprises not only as a result of CSR but also as it is highlighted. This index has a number of disadvantages: first, it evaluates those companies that are included in the ranking of Forbes Top-200, and secondly, it is more focused on the analysis of sites, while not all companies cover their recent events in this area. Although, this approach is closer to modern ones. This Index can also be used to assess the SERE, as built on social reporting, which is a tool for the socio-economic responsibility of entrepreneurship. It also takes into account the financial performance of the company, which is an important element of the economic basis of social responsibility of the business.

Key words: social responsibility of business, socio-economic responsibility of entrepreneurship, stock indices, non-fund indices, Dow Jones Index on Sustainable Development, Transparency Index.